

ЗАПИСНИК

од

3-та седница на Комитетот на Совети при ЗЕЛС

Скопје, 4-ти јули, 2019

Присутни: Томе Солевски- Претседател на совет на Општина Кочани, Љубица Јанчева- Претседателка на совет на Град Скопје, Тони Бојковски- Претседател на совет на Општина Гази Баба, Коле Чаракчиев- Претседател на совет на Општина Радовиш, Изабела Павловска- Претседател на совет на Општина Крива Паланка, Никола Станковски- Претседател на совет на Општина Ресен, Ристо Сакалиев- Претседател на совет на Општина Кавадарци

Дискусија

Комитетот на советите едногласно го усвои следниот

ДНЕВЕН РЕД

1. Презентирање на препораки и заклучоци од средбата со Премиерот и од 4-та седница на ГС на ЗЕЛС
2. Претставување на прогресот на проектот “Зајакнување на општински совети”
3. Предизвици во работата на советите во општините и понатамошни насоки;
4. Разно.

ПРВА ТОЧКА: Презентирање на препораки и заклучоци од средбата со Премиерот и од 4-та седница на ГС на ЗЕЛС

Извршната директорка на ЗЕЛС, Душица Перишиќ се обрати пред присутните членови на Комитетот на совети при ЗЕЛС, со акцент на нивниот ангажман и обврски во рамките на ова тело, но и потребата од почести средби со колегите од регионот во насока на споделување на информации како од седниците на Комитетот на советите, така и од активностите на другите тела на ЗЕЛС и воопшто за работата на ЗЕЛС. При тоа, се потсети и на евентуалната потреба за организирање на нови обуки за советниците со цел запознавање со улогата и работата на ЗЕЛС, но и за други прашања кои се од надлежност на општините и за кои советниците имаат голема улога преку работата на советот. Се акцентираше подготвеноста на ЗЕЛС за организирање на вакви настани за јакнење на капацитетите на општинските советници во рамките на секојдневните задачи и активности на ЗЕЛС, но и согласно компонентите на проектот “Зајакнување на општинските совети”.

Понатаму, Извршната директорка на ЗЕЛС уште еднаш ги презентираше заклучоците од неодамнешната средба на УО на ЗЕЛС со Премиерот Зоран Заев и неговите советници, нагласувајќи ја подготвеноста на Владата за продолжување со процесот на децентрализација од јануари, 2020 за што беше заклучено да се *формира работна група во која би имало претставници од ЗЕЛС, со конечна цел да се утврди формално – правниот процес на децентрализација. Работата би се одвивала во два дела и тоа, еден дел работа на легислативата, а друг дел функционална децентрализација.* Во оваа работна група би требало да се вклучи и Комитетот на советите.

Директорката укажа и на значајната улога и поддршка која би ја имале советите во однос на уште еден заклучок што произлезе од средбата со Премиерот, а се однесува на данокот на имот, односно, на средбата беше заклучено дека *општините треба организирано да пристапат кон зголемување на ставката на 0.2%, а доколку со таквата активност не се успее, тогаш на предлог на ЗЕЛС да се изврши промена на Законот со утврдување на оваа ставка како задолжителна. Општините беа поттикнати да спроведат што поитно репроценка на вредноста на имотот.*

Таа потсети дека за ова прашање беше дискутирано и на седницата на Генералното Собрание на ЗЕЛС, кое е највисокиот орган на Заедницата, каде беше заклучено да се упати препорака до сите членки, да изградат заеднички став кон прашањето за утврдување на воедначена зголемена ставка на данокот на имот. Во таа насока, членовите на Комитетот беа информирани дека ЗЕЛС веќе испрати ваков допис до сите градоначалници и дека одговорите кои досега стигнуваат се во насока на прифаќање на овој предлог. На овој начин, локалните власти ќе испратат порака до централната власт дека се подготвени барањата за поголема финансиска независност да ги поткрепат и со сопствени мерки за искористувањето на законските можности за обезбедување на финансии од сопствените приходи. Исто така, овие средства ќе бидат од директна полза за самите граѓаните во секоја општина, бидејќи директно ќе го надополнат буџетот на самата општина. По однос на овој заклучок се разви дискусија во која присутните членови го поддржаа овој предлог, но посочија дека за реализација на овој чекор „жешките костени“ се оставени на советниците. Се согласија дека на советите ќе им е потребна голема поддршка за спроведување на соодветна стратегија или кампања за информирање на граѓаните за полезноста од зголемувањето на ставката на овој данок. Беа изнесени и гледишта дека ваквите зафати се избрзани и дека е можеби подобро прво, во даден временски период, сите општини максимално да се посветат на спроведување на законските обврски, односно да спроведат соодветни активности во согласност со Закон. Поточно, секоја општина да ја утврди комплетната база на објекти, кои се предмет на вакво оданочување и да спроведе целосна репроценка на вредноста на објектите кои се оданочуваат, според актуелната методологија и се разбира да обезбедат целосна наплата. Со тоа, во најголем број општини драстично ќе се зголемат средствата во буџетот, а и ќе се намалат реакциите кај граѓаните кои редовно го плаќаат овој данок, наспроти оние кои не се евидентирани, кои плаќаат многу ниска вредност или воопшто не го плаќаат истиот.

Членовите на Комитетот беа информирани и за прашањето за утврдување на висината на надоместокот за „легализација“ на објектите, кои се бесправно изградени во периодот по стапување на сила на Законот за постапување со бесправно изградени објекти, односно изградени по 3 март, 2011 година. Мерката која е предложена е – утврдување на правен

статус на бесправен објект кој бил изграден по 3 март, 2011 година, само под услов истиот да може да биде вклопен во урбанистичко – планската документација и за истиот да се плаќа дополнително зголемен процент од редовната висина на надоместокот за уредување на градежно земјиште – популарно наречени “комуналии”. Рангот на определување на висината на надоместокот, согласно оваа мерка, беше дебатирано да се движи од двојно зголемени комуналии од редовно утврдените за конкретната планска зона, преку ранг на зголемена висина на надоместокот од 120% до 150% од редовно утврдената висина на комуналиите. Присутните посочија дека и во овој предлог гледаат многу позитивни промени, при што посочија дека е потребно да не се дозволи да се направат истите „грешки“, како и со Законот за постапување со неправно изградени објекти, каде се беше ставено со иста појдовна позиција. Односно посочија да се утврди како ќе се постапува со објекти кои биле изградени надвор од градежен опфат, каде подолг период општината не донела урбанистички план или друг плански документ. Потоа, како ќе се постапува со објекти кои имаат помошна улога во земјодлството, со објектите кои припаѓаат на лица кои се приматели на социјална помош и слично.

На седницата претставник од Комитетот на советите посочи дека ЗЕЛС треба навремено да се реагира на измени на Законот на игри на среќа и за забавни игри, а особено во делот посветен на условите каде вакви објекти може да се отвораат. Наместо, користење на просторна оддалеченост, односно колку метри да биде оддалечен ваков објект од училишта, културни, здравствени и други установи, беше предложено да се утврди вакви објекти да може да се отвораат само во хотелски објекти и во трговски центри. На овој начин ќе се обезбеди заштита на „ранливите групи“, од вакви пороци, но истовремено да се обезбеди данокот на добивка од игри на среќа да биде дополнителен приход за општините .

По однос на оваа точка, беше **заклучено членовите на Комитетот на советите до крајот на месец август да одржат средби со претседателите на советите од општините од својот плански регион, каде подетално ќе дискутираат за овие предлози и ќе донесат одредени ставови. При тоа, беше побарано на овие состаноци да се вклучи и некој претставник од ЗЕЛС, со цел посоодветно да се презентираат позитивните страни на предлозите.**

ВТОРА ТОЧКА: Претставување на прогресот на проектот “Зајакнување на општински совети“

Претставникот од УНДП од тимот на проектот “Зајакнување на општинските совети“, Фисник Шабани, кој беше поканет на оваа седница на Комитетот на советите заедно со колешката Лејла Небиу, ги презентираше активностите од проектот “Зајакнување на општинските совети“, осврнувајќи се на постигнатите клучни резултатите до сега:

- *Објавен повик и избрани нови 9 партнерски општини¹;*

¹ Струга, Гостивар, Брвеница, Желино, Центар, Куманово, Кавадарци, Кочани и Могила

- *Комплетирана програма за обука од 11 модули со првите 6 партнерски општини²; и реализирана половина од програмата за обука, односно M1 – M5 за новите 9 партнерски општини;*
- *Реализирана програма на обука низ работа за модулите M1 – M5 со првите 6 партнерски општини;*
- *Отворени околу 1.100 лични профили на советници за пристап до електронската платформа за учење на проектот;*
- *Обезбедени ИКТ мерки за транспарентност и отчетност на општините и општинските совети во првите 6 партнерски општини;*
- *Обработени и објавени квартални финансиски податоци за 15 вклучени општини;*
- *Одржани “Форуми во заедницата“ и приоритизирани проекти во првите 6 партнерски општини; и Одржани “Форуми во заедницата“ во новите 9 партнерски општини;*
- *Воспоставени 7 тематски групи со претседателите на совети од 81 општина и одржани неколку тематски средби со нив;*
- *Спроведена е Студиска посета во Хрватска и Словенија со претседатели на совет и советници од 13 општини;*

Покрај тоа, се осврнa и на други активности од проектот, како:

- *Подготвени се извештаи за изминатата година и Годишен работен план за 2019 г.;*
- *Организирани пет координативни средби со лицата за контакт на проектот од петнаесетте партнерски општини;*
- *Спроведено е истражување за задоволството на граѓаните со транспарентноста и отчетноста на советите и градоначалниците во шест партнерски општини;*
- *Проектот е претставен на седниците на советите во десетина општини;*
- *Одржани два состаноци (еден виртуелен) на Проектен Одбор*
- *Одржани се повеќе консултативни средби со општините, проектните партнери и донаторот;*
- *Подготвено е видео за постигнатите резултати во 2018 год.;*

Планирани активности за второто полугодие од 2019 г.

- *Објавување на повик и избор нови 9 партнерски општини;*

² Струмица, Охрид, Чаир, Велес, Св. Николе, и Валандово

- *Комплетирање на програмата за обука за вториот циклус на општини и започнување на нов циклус на програма за обука со нови 9 општини;*
- *Спроведување на програма за обука низ работа;*
- *Постојано ажурирање на Е-платформата за учење со потребни материјали и содржини;*
- *Постојано ажурирање на Е-контролната табла со финансиски податоци на општините;*
- *Финансиска поддршка за спроведување на ИКТ алатки за зајакнување на транспарентноста, отчетноста и граѓанското учество во девет општини;*
- *Комплетирање на процесот Форуми во заедницата во 9 општини и избор на приоритетни проекти кои ќе бидат финансиски поддржани со грантови до 50.000 CHF по општина;*
- *Одржување на состаноци и со тематските групи и нивна онлајн поддршка;*
- *Подготовка на годишен (2018) и полугодишен (2019) Извештај за општинските приходи и расходи (извештаи за спроведување на фискалната децентрализација);*
- *Организирање на средби за вмрежување со претседателите на совет;*
- *Промотивни активности за целите на Комитетот на совети при ЗЕЛС*

На крај, претставникот од УНДП потсети на отвореноста и можноста од организирање на други средби по региони и поддршка на други активности за потребите на Комитетот на советите, но и воопшто на советниците. Во таа насока е и иницијативата за организирање на неколкудневна работилница за членовите на ова тело, а во насока на градење на заеднички ставови и поддршка на предлозите кои би прозилегувале од работата на телата на ЗЕЛС.

ТРЕТА ТОЧКА: Предизвици во работата на советите во општините и понатамошни насоки;

По однос на оваа точка се дискутираше низ претходните две точки.

РАЗНО:

По презентирање на пристигнатата претставка од група граѓани од Општина Чучер Сандево беше заклучено на следната седница на Комитетот на советите да се повика Претседателот на советот на оваа општина и подносителот на претставката за да се утврди состојбата и причините за оваа претставка и формално-правната постапка.

Скопје, 10.07.2019 г.

Составил:

Стручната служба на ЗЕЛС

